

INŠTITUCIONÁLNY ROZVOJ

11 INŠTITUCIONÁLNY ROZVOJ

11.1 INŠTITUCIONÁLNY RÁMEC

Národná banka Slovenska je centrálnou bankou Slovenskej republiky. Vznikla 1. januára 1993 na základe zákona NR SR č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska ako nezávislá centrálna banka Slovenskej republiky. Jej hlavným cieľom je udržiavanie cenovej stability. Svoje poslanie vykonáva nezávisle od vlády a iných verejných či politických subjektov. Má kompetencie zákonodarného orgánu pre oblasti spadajúce do jej pôsobnosti.

Národná banka Slovenska hospodári samostatne a pri nakladaní s vlastným majetkom má postavenie podnikateľa. Hospodárenie Národnej banky Slovenska je overované nezávislým externým audítorom, ktorý je určený podľa osobitných predpisov platných pre Eurosystem. Národná banka Slovenska má okrem svojho ústredia zriadených aj 9 expozitúr.

Od 1. januára 2009 – dňa zavedenia eura v Slovenskej republike je súčasťou Eurosystemu, tvoriaceho systém centrálného bankovníctva eurozóny v rámci Európskeho systému centrálnych bánk. Aj po začlenení sa do Eurosystemu je hlavným cieľom Národnej banky Slovenska udržiavanie cenovej stability. Za tým účelom:

- sa podieľa na spoločnej menovej politike, ktorú určuje Európska centrálna banka pre eurozónu,
- vydáva eurobankovky a euromince podľa osobitných predpisov platných v eurozóne pre vydávanie eurobankoviek a euromincí,
- podporuje plynulé fungovanie platobných systémov a zúčtovacích systémov, riadi, koordinuje a zabezpečuje peňažný obeh, platobný styk a zúčtovávanie dát platobného styku a stará sa o ich plynulosť a hospodárnosť,
- udržiava devízové rezervy, disponuje s nimi a uskutočňuje devízové operácie podľa osobitných predpisov platných pre operácie Eurosystemu,
- vykonáva ďalšie činnosti vyplývajúce z jej účasti v Európskom systéme centrálnych bánk.

V oblasti finančného trhu prispieva Národná banka Slovenska k stabilite finančného systé-

mu ako celku, ako aj k bezpečnému a zdravému fungovaniu finančného trhu v záujme udržiavania dôveryhodnosti finančného trhu, ochrany klientov a rešpektovania pravidiel hospodárskej súťaže. Národná banka Slovenska od roku 2006 vykonáva integrovaný dohľad nad finančným trhom, t. j. vykonáva dohľad nad bankami, pobočkami zahraničných bánk, obchodníkmi s cennými papiermi, sprostredkovateľmi investičných služieb, burzami cenných papierov, správcovskými spoločnosťami, podielovými fondmi a subjektmi kolektívneho investovania, poisťovňami, zaistovňami, dôchodkovými správcovskými spoločnosťami, dôchodkovými fondmi, doplnkovými dôchodkovými spoločnosťami a ďalšími dohliadanými subjektmi slovenského finančného trhu.

11.2 ĽUDSKÉ ZDROJE

11.2.1 PERSONÁLNY VÝVOJ

NBS mala k 31. decembru 2009 v evidenčnom stave 1 086 zamestnancov. Pracovný pomer v roku 2009 skončilo spolu 37 zamestnancov, z toho 7 zamestnancov z dôvodu organizačnej zmeny.

V roku 2009 sa zrealizovalo spolu 79 výberových konaní (vrátane interných, externých a opakovane vyhlásených výberových konaní). Prijatých bolo 48 nových zamestnancov. Z externých zdrojov sa zamestnanci prijímali len v prípade, keď sa voľné pracovné miesto nepodarilo obsadiť interným výberovým konaním.

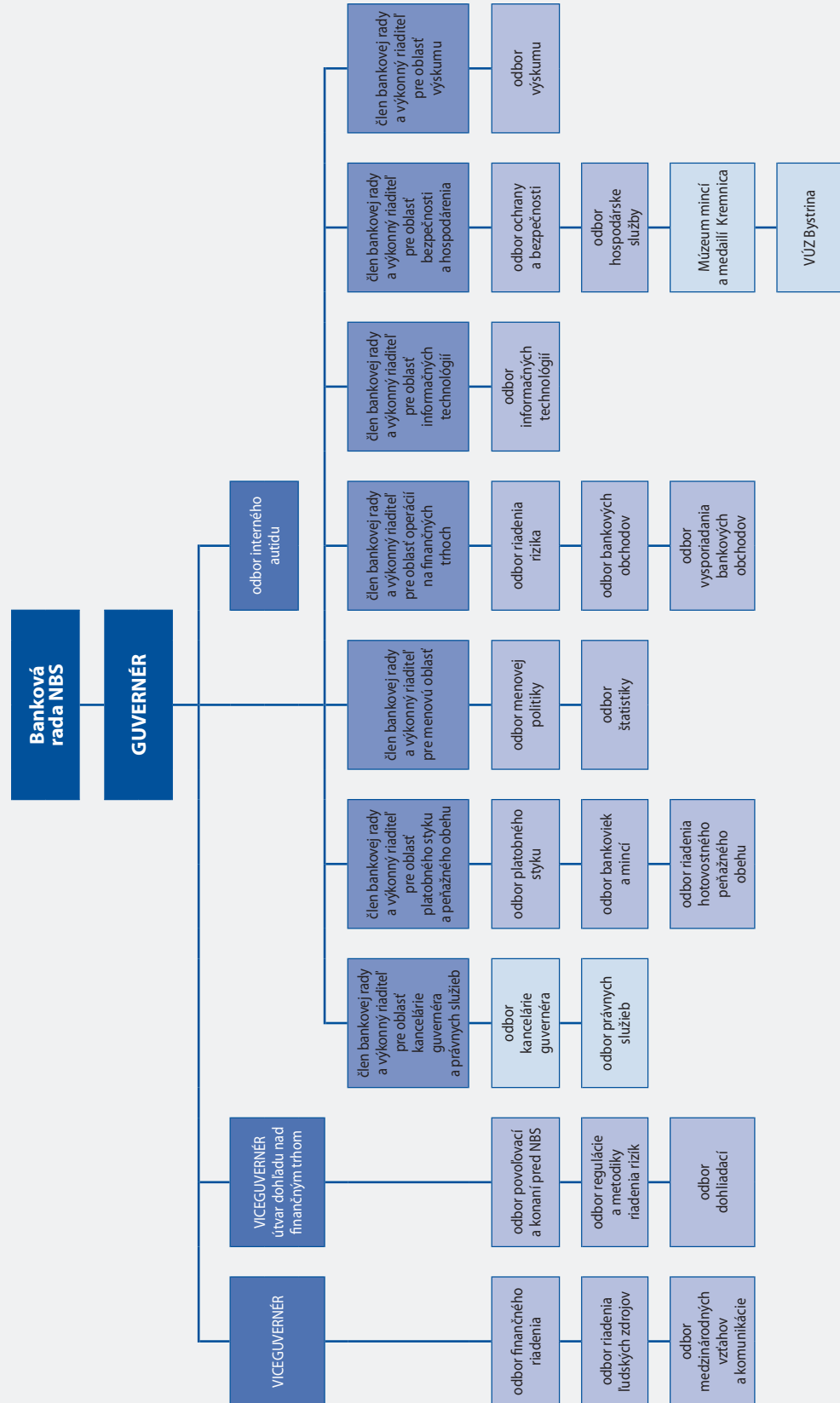
Medzi národnými centrálnymi bankami Európskeho systému centrálnych bánk (ESCB) a Európskou centrálnou bankou (ECB) sa už niekoľko rokov realizuje výmena zamestnancov. Zámerom je podporiť mobilitu zamestnancov v rámci ESCB, výmenu skúseností, know-how a rozvoj ľudských zdrojov. V roku 2009 celkove piati zamestnanci NBS pôsobili v oblasti riadenia rizík, výskumu, operácií na finančných trhoch a štatistiky v ECB a v Banque central du Luxembourg.

11.2.2 ODMEŇOVANIE ZAMESTNANCOV

Zásady a pravidlá odmeňovania v NBS v roku 2009 upravoval interný pracovný predpis NBS

Schéma organizačnej štruktúry Národnej banky Slovenska k 31. decembru 2009

č. 28/2008 o odmeňovaní zamestnancov Národnej banky Slovenska v znení pracovného predpisu NBS č. 29/2008.

Priemerná mesačná mzda za rok 2009 dosiahla výšku 1 653,70 €. Oproti roku 2008 sa v absolútnom vyjadrení zvýšila o 129,60 €, čo predstavuje medziročný rast o 8,5 %.

11.2.3 SOCIÁLNE NÁKLADY

Zamestnancom, s ktorými bol skončený pracovný pomer v dôsledku organizačných zmien, boli vyplatené všetky finančné nároky podľa Zákonníka práce a pracovného predpisu NBS č. 28/2008 o odmeňovaní zamestnancov Národnej banky Slovenska v znení pracovného predpisu NBS č. 29/2008 a Kolektívnej zmluvy Národnej banky Slovenska na rok 2009 v celkovej výške 80 585 €.

Z dôvodu prvého skončenia pracovného pomeru po nadobudnutí nároku na starobný dôchodok a predčasný starobný dôchodok bolo 11 zamestnancom vyplatené odchodné v celkovej výške 28 332 €.

NBS vynaložila na doplnkové dôchodkové sporenie a dôchodkové poistenie spolu 790 241 €. K 31. decembru 2009 NBS evidovala 786 sporiteľov doplnkového dôchodkového sporenia.

11.3 ORGANIZÁCIA A RIADENIE

V roku 2009 boli v nadväznosti na rozhodnutia bankovej rady schválené štyri novely Organizačného poriadku NBS. Nadväzovali na rozšírenie pôsobnosti výkonného riaditeľa pre oblasť operácií na finančných trhoch o problematiku predchádzania legalizácii príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu v NBS, modifikáciu a rozšírenie agendy oddelenia riadenia rizík a investičnej stratégie odboru riadenia rizík a zmenu organizačnej štruktúry vytvorením „oblasti kancelárie guvernéra a právnych služieb“ v súvislosti s vymenovaním nového člena bankovej rady s účinnosťou od 1. apríla 2009.

11.4 VZDELÁVANIE

Odbor riadenia ľudských zdrojov zabezpečoval účasť zamestnancov na vzdelávacích podujatiach

na základe plánov vzdelávania jednotlivých organizačných útvarov a podľa požiadaviek vedúcich zamestnancov v priebehu roka, ktoré vyplynuli z aktuálnej pracovnej situácie príslušného organizačného útvaru.

Vzdelávanie a rozvoj zamestnancov sa dlhodobo považujú za jeden z nástrojov na riadenie pracovného výkonu zamestnancov.

V súlade s plánom vzdelávania, aktuálnymi potrebami a požiadavkami na výkon práce na príslušnom pracovnom mieste sa zamestnanci banky zúčastňovali na vzdelávacích podujatiach v týchto oblastiach:

- odborné vzdelávanie,
- manažérske vzdelávanie a rozvoj,
- jazykové vzdelávanie,
- vzdelávanie v oblasti informačných technológií,
- vzdelávanie v oblasti sociálnych kompetencií.

Odbor riadenia ľudských zdrojov v roku 2009 zabezpečil celkovo viac ako 500 vzdelávacích podujatí pre 1 776 účastníkov. Pri zabezpečovaní vzdelávania odbor riadenia ľudských zdrojov spolupracoval s Inštitútom bankového vzdelávania NBS, n. o.

Kľúčovou oblasťou vzdelávania a rozvoja zamestnancov bolo odborné vzdelávanie zamerané najmä na získavanie a rozvíjanie odborných znalostí a zručností a výmenu pracovných skúseností, na ktorom sa v roku 2009 zúčastnilo 36,77% z celkového počtu všetkých účastníkov vzdelávacích podujatí.

Za prioritu odborného vzdelávania sa aj v roku 2009 považovala účasť zamestnancov na vzdelávacích podujatiach realizovaných v rámci Európskeho systému centrálnych bánk, Európskeho systému orgánov finančného dohľadu, ako aj na vzdelávacích podujatiach realizovaných ďalšími medzinárodnými finančnými inštitúciami.

Jazykové vzdelávanie bolo v súlade s požiadavkami na výkon činností na pracovnom mieste zamerané na udržiavanie a rozvoj jazykových zručností súvisiacich najmä so zastupovaním a reprezentáciou NBS v zahraničí. Na jazykovej výučbe sa v roku 2009 zúčastnilo 21,1% z celkového počtu všetkých účastníkov vzdelávacích podujatí.

INŠTITUCIONÁLNY ROZVOJ

Vzdelávacie podujatia manažérskeho vzdelávania a rozvoja boli v roku 2009 zamerané na získavanie a prehĺbovanie znalostí a zručností a na výmenu skúseností v oblasti riadenia a vedenia ľudí.

V rámci vzdelávania v oblasti informačných technológií zabezpečoval odbor riadenia ľudských zdrojov pre zamestnancov najmä kurzy MS Office na používateľskej úrovni a kurzy aplikačných systémov používaných v banke na odbornej úrovni.

Vzdelávacie podujatia v oblasti sociálnych kompetencií boli v roku 2009 v prevažnej miere zamerané na rozvoj komunikácie a spolupráce v tíme.

NBS podporila v roku 2009 odbornú stáž študentov vysokých škôl a v NBS ju absolvovalo desať študentov. Stáže sa realizovali spravidla formou odborných konzultácií študentov vo vybraných organizačných útvaroch banky a formou individuálneho prezenčného štúdia vybraných materiálov v knižnici NBS a boli zamerané na ohraničenú problematiku súvisiacu s prípravou diplomovej práce.

Objem finančných prostriedkov, ktoré NBS vynaložila na vzdelávanie a rozvoj zamestnancov v roku 2009, predstavoval 5,20% mzdových nákladov.

11.5 NBS SA STALA SÚČASŤOU EUROSYSTEMU

NBS sa prijatím eura v Slovenskej republike začlenila od 1. januára 2009 do Eurosystemu. Z inštitucionálneho hľadiska sa NBS stala jeho plnohodnotnou súčasťou, guvernér NBS sa stal členom najvyššieho rozhodovacieho orgánu Európskej centrálnej banky (ECB) Rady guvernérov a zástupcovia NBS získali možnosť zúčastňovať sa na práci výborov Eurosystemu/ESCB v štandardnom zložení. Zároveň sa NBS vzdala viacerých právomocí v prospech rozhodovacích orgánov ECB, napríklad v oblasti menovej politiky. Od 1. januára 2009 sa NBS podieľa na decentralizovanom výkone úloh Eurosystemu, ako aj na zisku a stratách Eurosystemu podľa platnej legislatívy. Z technického hľadiska začlenenie do Eurosystemu zahŕňalo najmä splatenie plnej výšky podielu na základnom imaní ECB. Národné centrálné banky (NCB) Európskej únie sú jedinými podielníkmi na základnom imaní ECB a svoj

podiel splatia v plnej výške až začlenením do Eurosystemu. Podiel NBS je 0,6934%, čo predstavuje 39 944 363,76 €.

ESCB, EUROSYSTEM, ECB

Európsky systém centrálnych bánk (ESCB) pozostáva zo všetkých 27 NCB štátov Európskej únie (EÚ) a ECB. Jeho úlohy sú definované v Zmluve o fungovaní Európskej únie a spresnené v Protokole o štatúte ESCB a ECB.

Hlavným cieľom ESCB je udržiavať cenovú stabilitu. Jeho hlavné úlohy sú nasledovné:

- definovať a uskutočňovať menovú politiku Únie,
- vykonávať devízové operácie,
- udržiavať a spravovať oficiálne devízové rezervy členských štátov,
- podporovať plynulé fungovanie platobných systémov.

Cieľovým stavom ESCB je, aby všetky krajiny EÚ prijali euro. Súčasný stav sa dá hodnotiť ako prechodný. Eurosystem plní uvedené úlohy ESCB v krajinách, ktoré už euro prijali. Tvoria ho NCB štátov eurozóny a ECB. Úlohy Eurosystemu zastrešuje ECB. Riadiace orgány ECB sú zároveň riadiacimi orgánmi Eurosystemu a ESCB. Sú nimi Rada guvernérov ECB, Výkonná rada ECB a Generálna rada ECB.

Rada guvernérov ECB je hlavným rozhodovacím orgánom Eurosystemu a tvoria ju všetci šiesti členovia Výkonnej rady ECB a všetci guvernéri NCB krajín eurozóny. Guvernéri v nej vystupujú ako nezávislí odborníci. Rada guvernérov ECB prijíma usmernenia a rozhodnutia potrebné pre zabezpečenie úloh Eurosystemu.

Rada guvernérov ECB sa schádza spravidla dvakrát do mesiaca. Prvé stretnutie sa obvykle koná v prvý štvrtok v mesiaci a tradične sa venuje menovopolitickým otázkam. Prijíma sa na ňom rozhodnutie o kľúčových úrokových sadzbách ECB, ktoré oznamuje prezident ECB počas následnej oficiálnej tlačovej konferencie. Druhé zasadnutie v mesiaci sa koná väčšinou dva týždne po prvom zasadnutí, tiež vo štvrtok. Rozhoduje sa na ňom o ostatných otázkach, ktoré sa týkajú iných úloh Eurosystemu. Ide napríklad o rozhodnutia týkajúce sa ECB, riadenia devízových rezerv, prevádzky platobných systémov a dohľadu nad nimi, emisie bankoviek, atď. V prípade naliehavých otázok sa môže rokovať

Zdroj: ECB.

Rady guvernérov ECB uskutočniť aj prostredníctvom telekonferencie.

Výkonná rada ECB predovšetkým pripravuje rokovania Rady guvernérov ECB, vykonáva rozhodnutia Rady guvernérov ECB a riadi prevádzku ECB.

Generálna rada ECB sa schádza v zložení guvernérov centrálnych bánk všetkých štátov EÚ, prezidenta a viceprezidenta ECB. Medzi jej hlavné úlohy patrí prijímanie konvergenčných správ a podpora spolupráce v rámci ESCB.

VÝBORY EUROSISTÉMU/ESCB

Výbory Eurosistému/ESCB plnia dôležitú pomocnú funkciu pre rozhodovacie orgány ECB. Vypracúvajú odborné expertízy v oblasti svojej pôsobnosti a vykonávajú špecifické úlohy na základe mandátu, ktorý schvaľuje Rada guvernérov ECB. Výborov Eurosistému/ESCB bolo k 31. decembru 2009 trinásť:

- Výbor pre účtovníctvo a menové príjmy
- Výbor pre bankovky
- Výbor pre bankový dohľad

- Výbor pre metodiku nákladov
- Výbor pre komunikáciu Eurosistému/ESCB
- Výbor pre informačné technológie
- Výbor pre interný audit
- Výbor pre medzinárodné vzťahy
- Výbor pre právo
- Výbor pre operácie na trhu
- Výbor pre menovú politiku
- Výbor pre platobné a zúčtovacie systémy
- Výbor pre štatistiku

Tri ďalšie výbory majú osobitné postavenie:

- Výbor pre rozpočet
- Konferencia odborníkov z oblasti ľudských zdrojov
- Riadiaci výbor Eurosistému pre oblasť IT

Výbory Eurosistému/ESCB sa môžu schádzať v rozšírenom zložení, teda so zástupcami všetkých NCB krajín EÚ, alebo v štandardnom zložení, ktorého sa zúčastňujú iba zástupcovia NCB Eurosistému. O rozhodujúcich témach z oblasti pôsobnosti výboru sa rokuje v štandardnom zoskupení. K témam prerokovaným na expertnej úrovni výborov prijíma konečné rozhodnutie Rada guvernérov ECB.